

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ శ్రీహాయగ్రీవస్తోత్రం ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీహయగ్రీవస్తోత్రం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ |
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

జ్ఞానానందమయం దేవం నిర్మలస్ఫటికాకృతిం |
ఆధారం సర్వవిద్యానాం హయగ్రీవముపాస్మహే ॥ 1 ॥

స్వతః సిద్ధం శుద్ధస్ఫటికమణిభూభృత్ప్రతిభటం
సుధాసద్భీచిభిర్ద్యుతిభిరవదాతత్రిభువనం |
అనంతైస్త్రయ్యంతైరనువిహితహేషాహాలహాలం
హతాశేషావద్యం హయవదనమీడిమహి మహాః ॥ 2 ॥

సమాహారః సామ్నాం ప్రతిపదమృచాం ధామ యజుషాం
లయః ప్రత్యూహానాం లహరివితతిర్బృథజలధేః |
కథాదర్పక్షుభ్యత్కథకకులకోలాహలభవం
హరత్వంతర్ధ్వాంతం హయవదనహేషాహాలహాలః ॥ 3 ॥

ప్రాచీ సంధ్యా కాచిదంతర్నిశాయాః
ప్రజ్ఞాదృష్టేరంజనశ్రీరపూర్వా |
వక్త్రీ వేదాన్ భాతు మే వాజివక్త్రా
వారీశాఖ్యా వాసుదేవస్య మూర్తిః ॥ 4 ॥

విశుద్ధవిజ్ఞానఘనస్వరూపం
విజ్ఞానవిశ్రాణనబద్ధదీక్షం |
దయానిధిం దేహాభృతాం శరణ్యం
దేవం హయగ్రీవమహం ప్రపద్యే ॥ 5 ॥

అపౌరుషేయైరపి వాక్ప్రపంచైః
 అద్యాపి తే భూతిమదృష్టపారాం |
 స్తువన్నహం ముగ్ధ ఇతి త్వయైవ
 కారుణ్యతో నాథ కటాక్షణీయః || 6 ||

దాక్షిణ్యరమ్యా గిరిశస్య మూర్తిః
 దేవీ సరోజాసనధర్మపత్ని |
 వ్యాసాదయోఽపి వ్యపదేశ్యవాచః
 స్ఫురంతి సర్వే తవ శక్తిలేశైః || 7 ||

మందోఽభవిష్యన్నియతం విరించో
 వాచాం నిధే వంచితభాగధేయః |
 దైత్యాపనీతాన్ దయయైవ భూయోఽపి
 అధ్యాపయిష్యో నిగమాన్ న చేత్ త్వం || 8 ||

వితర్కణోలాం వ్యవధూయ సత్త్వే
 బృహస్పతిం వర్తయసే యతస్తత్వం |
 తేనైవ దేవ త్రిదశేశ్వరాణాం
 అస్పృష్టణోలాయితమాధిరాజ్యం || 9 ||

అగ్నౌ సమిద్ధార్చిషి సప్తతంతోః
 ఆతస్థివాన్ మంత్రమయం శరీరం |
 అఖండసార్వైర్లవిషాం ప్రదానైః
 ఆప్యాయనం వ్యోమసదాం విధత్సే || 10 ||

యన్మూలమీదృక్ ప్రతిభాతి తత్త్వం
 యా మూలమామ్నాయమహోద్రుమాణాం |
 తత్త్వేన జానంతి విశుద్ధసత్త్వాః
 తామక్షరామక్షరమాత్మకాం త్వాం || 11 ||

అవ్యాకృతాద్వ్యాకృతవానసి త్వం
 నామాని రూపాణి చ యాని పూర్వం।
 శంసంతి తేషాం చరమాం ప్రతిష్ఠాం
 వాగీశ్వర త్వాం త్వదుపజ్జవాచః॥ 12 ॥

ముగ్ధేందునిష్యందవిలోభనీయాం
 మూర్తిం తవానందసుధాప్రసూతిం।
 విపశ్చితశ్చేతసి భావయంతే
 వేలాముదారామివ దుగ్ధసింధోః॥ 13 ॥

మనోగతం పశ్యతి యః సదా త్వాం
 మనీషిణాం మానసరాజహంసం।
 స్వయం పురోభావవివాదభాజః
 కింకుర్వతే తస్య గిరో యథార్హం॥ 14 ॥

అపి క్షణార్థం కలయంతి యే త్వాం
 ఆప్లావయంతం విశదైర్మయాఖైః।
 వాచాం ప్రవాహైరనివారితైస్తే
 మందాకినీం మందయితుం క్షమంతే॥ 15 ॥

స్వామి౯ భవద్ధ్యానసుధాభిషేకాత్
 వహంతి ధన్యాః పులకానుబంధం।
 అలక్షితే క్వాపి నిరూఢమూలం
 అంగేష్యివానందఘమంకురంతం॥ 16 ॥

స్వామి౯ ప్రతిచా హృదయేన ధన్యాః
 త్వద్ధ్యానచంద్రోదయవర్ధమానం।
 అమాంతమానందపయోధిమంతః
 పయోభిరక్షాం పరివాహయంతి॥ 17 ॥

వైవరానుభావాస్త్యదధీనభావాః
 సమృద్ధవీర్యాస్త్యదనుగ్రహేణ।
 విపశ్చితో నాథ తరంతి మాయాం
 వైహారికిం మోహనపింఛికాం తే ॥ 18 ॥

ప్రాజ్ఞిర్మితానాం తపసాం విపాకాః
 ప్రత్యగ్రనిఃశ్రేయససంపదో మే।
 సమేధిషీరంస్తవ పాదపద్మే
 సంకల్పచింతామణయః ప్రణామాః ॥ 19 ॥

విలుప్తమూర్ధన్యలిపిక్రమాణాం
 సురేంద్రచూడాపదలాలితానాం।
 త్వదంఘ్నిరాజీవరజఃకణానాం
 భూయాన్ ప్రసాదో మయి నాథ భూయాత్ ॥ 20 ॥

పరిస్ఫురన్నూపురచిత్రభాను-
 ప్రకాశనిర్ధూత తమోనుషంగాం।
 పదద్వయ్యాం తే పరిచిన్మహేఽంతః
 ప్రబోధరాజీవవిభాతసంధ్యాం ॥ 21 ॥

త్వత్కింకరాలంకరణోచితానాం
 త్వయైవ కల్పాంతరపాలితానాం।
 మంజుప్రణాదం మణినూపురం తే
 మంజూషికాం వేదగిరాం ప్రతీమః ॥ 22 ॥

సంచింతయామి ప్రతిభాదశాస్థాన్
 సంధుక్షయంతం సమయప్రదీపాన్।
 విజ్ఞానకల్పద్రుమపల్లవాభం
 వ్యాఖ్యానముద్రామధురం కరం తే ॥ 23 ॥

చిత్తే కరోమి స్ఫురితాక్షమాలం
 సవ్యేతరం నాథ కరం త్వదీయం |
 జ్ఞానామృతోదంచనలంపటానాం
 లీలాఘటీయంత్రమివాశ్రితానాం || 24 ||

ప్రబోధసింధోరరుణైః ప్రకాశైః
 ప్రవాళసంఘాతమివోద్వహంతం |
 విభావయే దేవ సపుస్తకం తే
 వామం కరం దక్షిణమాశ్రితానాం || 25 ||

తమాంసి భిత్త్వా విశదైర్మయాశ్చైః
 సంప్రీణయంతం విదుషశ్చకోరాన్ |
 నిశామయే త్వాం నవపుండరీకే
 శరద్ధనే చంద్రమివ స్ఫురంతం || 26 ||

దిశంతు మే దేవ సదా త్వదీయాః
 దయాతరంగానుచరాః కటాక్షాః |
 శ్రోత్రేషు పుంసామమృతం క్షరంతీం
 సరస్వతీం సంశ్రితకామధేనుం || 27 ||

విశేషవిత్పారిషదేషు నాథ
 విదగ్ధ గోష్ఠీసమరాంగణేషు |
 జిగీషతో మే కవితార్కికేంద్రాన్
 జిహ్వాగ్రసింహాసనమభ్యుపేయాః || 28 ||

త్వాం చింతయన్ త్వన్మయతాం ప్రపన్నః
 త్వాముద్గృణన్ శబ్దమయేన ధామ్నా |
 స్వామిన్ సమాజేషు సమేధిషీయ
 స్వచ్ఛందవాదాహవబద్ధశూరః || 29 ||

నానావిధానామగతిః కలానాం
 న చాపి తీర్థేషు కృతావతారః |
 ధ్రువం తవానాథపరిగ్రహాయాః
 నవం నవం పాత్రమహం దయాయాః || 30 ||

అకంపనీయాన్యపనీతిభేదైః
 అలంకృషీర౯ హృదయం మదీయం |
 శంకాకళంకాపగమోజ్జ్వలాలని
 తత్త్వాని సమ్యంచ తవ ప్రసాదాత్ || 31 ||

వ్యాఖ్యాముద్రాం కరసరసిజైః పుస్తకం శంఖచక్రే
 బిభ్రద్భిన్నస్ఫటికరుచిరే పుండరీకే నిషణ్ణః |
 అమ్లానశ్రీరమృతవిశదైరంశుభిః ప్లావయ౯ మాం
 ఆవిర్భూయాదనఘమహిమా మానసే వాగధీశః || 32 ||

వాగర్థసిద్ధిహేతోః
 పఠత హయగ్రీవసంస్తు తిం భక్త్యా |
 కవితార్కికకేసరిణా
 వేంకటనాథేన విరచితామేతాం || 33 ||

|| ఇతి శ్రీహయగ్రీవస్తోత్రం సమాప్తం ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||